

EUSKARAREN HERRI HIZKEREN
ATLASA

EHHA-VIII
2017

EUSKARAREN HERRI HIZKEREN

EUSKALTZAINDIA
REAL ACADEMIA DE LA LENGUA VASCA
ACADÉMIE DE LA LANGUE BASQUE

P.V.P.: 60 €

EUSKALTZAINDIA
REAL ACADEMIA DE LA LENGUA VASCA
ACADÉMIE DE LA LANGUE BASQUE

EUSKALTZAINDIA
REAL ACADEMIA DE LA LENGUA VASCA
ACADÉMIE DE LA LANGUE BASQUE

EUSKARAREN HERRI HIZKEREN
ATLASA

EHHA-VIII
2017

EUSKARAREN HERRI HIZKEREN ATLASA

EUSKALTZAINDIA
REAL ACADEMIA DE LA LENGUA VASCA
ACADÉMIE DE LA LANGUE BASQUE

EUSKARAREN HERRI HIZKEREN

ATLASA

VIII
Lexikoa

Belardia
Belar idorra
Laboreak
Uzta
Larraina
Mahastia
Ardoa
Sagardoa

Ogia
Ogia eta bizkotxo
Sukaldekoak
Garbiketa
Lixiba
Jesketa
Adabakiak
Artilea eta lihoa

Mapak 1809-2059

EUSKALTZAINDIA
REAL ACADEMIA DE LA LENGUA VASCA
ACADÉMIE DE LA LANGUE BASQUE

BILBO
2017

EHHA egitasmoaren barruan, VIII. liburukia ontzeko lagundu duten erakunde publikoak:

- Eusko Jaurlaritza, Arabako Foru Aldundia, Bizkaiko Foru Aldundia eta Gipuzkoako Foru Aldundia.

EHHaren VIII. liburukiaren argitalpenaren babeslea:

- Laboral Kutxa

© Euskaltzaindia / Real Academia de la Lengua Vasca / Académie de la Langue Basque

Plaza Barria, 15. 48005 BILBO.

<http://www.euskaltzaindia.eus>

E-mail: info@euskaltzaindia.eus

I.S.B.N. (lan osoarena): 978-84-95438-44-7

I.S.B.N. (liburukiarena): 978-84-946477-0-3

Legezko Gordailua: BI-504-2017

Inprimategia: Mccgraphics, S.Coop.

Diseinua: Koncepto, diseño y comunicación S.L.

EUSKARAREN HERRI HIZKEREN ATLASA egitasmoa
(2009-2017)

ZUZENDARIA: Arejita, Adolfo

ARDURADUNAK:

Aurrekoetxea, Gotzon
Videgain, Xarles

TEKNIKARIAK:

Abaroa, Aritz
Intxaurbe, Gorka
Jauregizar, Amaia

AHOLKULARIAK:

Atutxa, Isaak
Echaide, Ana Maria
Etxebarria, Jose Mari

EUSKALTZAINDIAREN ekimenez eta haren koordinaziopean sortua da obra kolektibo hau, eta EUSKALTZAINDIARI bakarrik dagozkio obra honen gaineko jabetza intelektualaren eskubideak, Jabetza Intelektualaren Legeari buruzko indarrean dagoen testu bateginak ezarritako moduan.

EUSKALTZAINDIAK beren-beregi agerrarazi nahi die bere esker ona argitalpen honetan parte hartu duten eta elkarrekin lanean jardun duten guztiei, horiek guztiak hurrenkera alfabetikoan aipatzen direla.

Arejita Oñarte-Etxebarria, Adolfo; Atutxa Etxebarria, Isaac; Aurrekoetxea Olabarri, Gotzon; Camino Lertxundi, Iñaki; Eguzkitza Bilbao, Andolin (+); Echaide Itarte, Ana María; Etxebarria Lejarra, Jose María; Etxebeste Zubizarreta, Izaskun; Haritschelhar Duhalde, Jean (+); Letamendia Pérez de San Román, Juan Antonio; Oyharçabal Bidegorri, Beñat; Segurola Azkonobieta, Koro eta Videgain Castet, Xarles.

Aurkezpen-hitzak

Funtsezkoak dira hizkuntza bizien bilakaeran, dialektologia-ikerketak. Are esanguratsuagoak, zeresanik ez, euskararen kasuan, euskalkiek gorpuztu eta norabidetu baitute, urte luzeetan zehar, euskal hizkuntzaren bilakaera eta ibilbidea. Horren jakitun izan da, hasiera-hasieratik, Euskaltzaindia, eta lan horri lotu zaio, gogo handiz, bere historia luzean.

Pausoak pauso, euskal dialektologiaren lanak behar zuen, ezbairik gabe, euskararen atlas linguistikoa osatzea. Horri ekin zion Euskaltzaindiak aspalditik, eta luzaroko ahaleginaren emaitza modura, jada euskalgintzaren plazan dira *Euskararen Herri Hizkeren Atlas* (EHHA) honen I. , II. ,III., IV. ,V., VI. eta VII.aren liburukiak, VIII. liburuki honen aurrekariak, hain zuzen ere.

Hortaz, berriro ere Euskaltzaindia euskalgintzaren plazara aurreratzen da, uste osoa baitu horretan datzala bere zeregina eta egitekoa. Egina dagoenak, aldiz, eginkizunak ere ekartzen ditu, eta halaxe da, izan ere, EHHA honetan.

Zortzi liburukiotan arnasa luzeko lan zehatza aurkituko du liburuki hauen orrialdeetara hurbiltzen denak, jardun askoren ekarria. Baditu atzean ordu askoren nekeak eta lorrak, on-gaitzak eta gorabeherak. Ezin bestela izan, euskararen errealitatea esamolde, doinu eta soinu askotarikoa baita, oinarrizko batasunaren sustraian.

Errealitate hori bildu da, ikertu da, eta paperean eta euskarri informatikoan eman da, egungo atlas linguistiko duinek behar duten moduan. Ezin, beraz, aurrerantzean auzitan jarri, hau edo hura, zer non erabiltzen den eta zertarako, Euskal Herri osoa baitago horretan ordezkaturik.

Era berean, Euskaltzaindiak, paperean eta euskarri informatikoan ez ezik, EHHAren liburukiak bere webgunean (www.euskaltzaindia.eus) ere jarriak ditu eta jartzen ditu aldian-aldian. Badaki Akademiak horrela jokatzu egitasmo honek duen balio estrategikoa berrindartzen duela eta aldi berean egungo baliabideek eskatzen eta eskaintzen dutena beldurrik gabe erabiltzen duela, bere lanaren emaitzak egoki gizarteratuz.

Osterantzeko asmoak eta gogoak ere baditu Akademiak, orain hemen eskaintzen dena etorkizunean euskararen beste baliabide linguistikoekin batera ager dadin, Euskaltzaindiaren webgunera hurreratzen den orok ahalik eta informaziorik zehatzena eta hurbilena izan dezan.

Lan horretan euskararen doinu eta soinuak dira partaide, egungo teknologiak ematen baitu horretarako bidea. Hainbatez, Akademiaren webgunea erabiltzen duenak entzungai izango du hainbat daturen mamia, egoki uztartuz hitza eta mintza. Egitasmo honen etorkizuna ere hortik etor daitekeela ezin ukatu.

Metodologia ez ezik, edukia bera ere azpimarratzekoa da, hor dugulako, lehen-lehenik, eta Louis Lucien Bonapartek egin zituen hasierako lanen ondoren, hainbat euskalariren eginahalen eta ametsen emaitza erabakigarri eta eredugarria.

Euskaltzaindiak horretarako bidea jarri badu ere, ezin baztertu beste askoren laguntza izan duela Euskal Akademiak zeregin horretan. Eskerrik beroenak guztioi (zuzendari, arduradun, taldekide eta bestelakoei), eta, bereziki Laboral Kutxari, berak ahalbidetzen duelako, urtez urte eta eroapen handiz, lan honen argitalpena.

ANDRES URRUTIA
euskaltzainburua

Arrastelu

Segalari

Olo

Uztaldi

Belarra

AURKIBIDE OROKORRA

0. Aurkibide orokorra	XI
1. ATARIKOA	
1.1. Aitzinsolasa	XV
1.2. Euskararen Herri Hizkeren Atlasaren ezaugarriak.....	XVIII
1.3. Inkesta lekuen zerrenda	XXII
1.4. Lekukoen zerrenda	XXVIII
1.5. Alfabeto fonetikoa.....	XXXIII
1.6. EHHA-ko transliterazio taula.....	XXXIV
1.7. Zortzigarren liburukiaren ezaugarriak.....	XXXV
1.8. Erantzutegiaren ezaugarriak.....	XXXVI
1.9. Mapa motak.....	XXXVII
1.10. Zortzigarren liburuko indexak, laburdurak eta ikurrak	XXXIX
1.11. Zortzigarren liburukiko datuen biltzaile, transkribatzaile eta informatizatzaileak.....	XLI
1.12. Zortzigarren liburukiaren moldatzaileak	XLV
1.13. Mapen zerrenda	XLVI
2. MAPAK	1
3. AURKIBIDEAK.....	505
3.1. GALDEREN AURKIBIDE ALFABETIKOA.....	506
3.1.1. Gaztelaniaz	506
3.1.2. Frantsesez	511
3.1.3. Ingelesezt	516
3.2. SUPERLEMEN INDEXA.....	522
3.3. ERANTZUNEN INDEXA.....	684

atarikoa.

